

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: ТЕОРИИ, ИДЕИ И МЕТОДИ В НАУКИТЕ ЗА КУЛТУРАТА

Лектор: проф. д-р Добринка Парушева

Телефон: 0885147377

Имейл: dobrinka.parusheva@balkanstudies.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Целта на обучението в този курс е да се гарантира усвояването на необходим минимум от ключови за науките за културата философски и методологически знания и умения, които да изградят у докторантите способност за критично и рефлексивно отношение към теорията и емпиричните данни, както и да улеснят тяхното адекватно общуване с учени от сходни научни области като, например, антропология и социология.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Модул 1: Теоретична част, представяща основите на едно изследване в социалните науки с акцент върху променливите и тяхното измерване от научна (позитивистка) позиция.

Модул 2: Определянето на културата. Култура и цивилизация. Природа и култура.

Човешката дейност и културата. Култура и игра.

Модул 3: Културата като символна система. Природата на символа. Символите в жизнения свят на човека. Херменевтика и семиотика.

Модул 4: Културата като начин на живот. Демократизация на културата. Субкултура, младежки култури. Масова култура, попкултура.

Модул 5: Глобализация на културата. Понятието за криза на културата. Постмодернизъм.

Модул 6: Основни (теренни) методи като интервю, наблюдение, включено наблюдение, картографиране и фото- и видеозаснемане в схемата на общи характеристики, предимства и недостатъци.

Модул 7: Съпоставка между позитивисткия и конструктивисткия подходи в социалните науки (количествени и качествени изследвания, широкомащабни и маломасщабни изследвания, сравнения и описания). Теоретични перспективи на изследването на променящите се културни контексти на социалния свят.

Форми на обучение и оценяване:

Аудиторно; дискусии; самоподготовка.

Начин на оценяване: Събеседване.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

1. Знания за основните школи, автори и идеи в историята на науките за културата;
2. Умения за дефиниране и сравняване на различни идеи в академични текстове от изследователското поле;
3. Знания за характеристиките, предимствата и недостатъците на основните методи в науките за културата;
4. Умения за формулиране на изследователска цел, избор и обосновка на подходящи за целта методи.

Литература:

- Берто, Д. 1991. Различни функции на биографичните разкази в изследователския процес. – Социологически проблеми, 1, 133-141.
- Бурдийо, П. 1993 [1987] Казани неща. София: УИ Св. Климент Охридски.
- Бурдийо, П. 1997 [1994]. Практическият разум. Върху теорията за дейността. София: Критика и хуманизъм.
- Бурдийо, П. 2012 [1976]. Научното поле. – В: Бурдийо, П. Полета. Том 1: Полета на духа. София: Изток-Запад, 246-278.
- Бурдийо, П. 2012 [1997]. Социалните употреби на науката. – В: Бурдийо, П. Полета. Том 1: Полета на духа. София: Изток-Запад, 279-324.
- Бурдийо, П., Вакан, Л. 1993 [1992]. Въведение в рефлексивната антропология. София: Критика и хуманизъм.
- Бъргър, П., Т. Лукман. 1996 [1966]. Социалното конструиране на реалността: изследване по социология на знанието. София: Критика и хуманизъм.
- Гийрц, К. 1990 [1973]. “Плътното описателство” – опит за интерпретативна теория на културата. – В: Стефанов, И., Д. Гинев (съст.) Идеи в културологията, т. 1. София: УИ Св. Климент Охридски, 526-557.
- Дерида, Ж. 1994. Структурата, знакът и играта в дискурса на хуманитарните науки. – Социологически проблеми, 1, 61-72.
- Кун, Т. 1996 [1962, 1970]. Структурата на научните революции. София: Петър Берон.
- Леви-Строс, К. 1995. Научни критерии в обществените и хуманитарните дисциплини. – В: Леви-Строс, К. Структурална антропология II. София: ИК Христо Ботев, 392-425.
- Найденова, В., М. Джамджиева, В. Стаевска (съст.) и Кабакчиева, П. и М. Якимова (ред). 2008. Качествени методи в социалните науки. София: УИ Св. Климент Охридски.
- Саид, Е. 2005 [1978]. Ориентализмът. София: Кралица Маб.
- дъо Серто, М. 2002. Изобретяване на всекидневието. София: ЛИК.
- Фуко, М. 1996 [1969]. Археология на знанието. София: Наука и изкуство.
- Хабермас, Ю. 1995. Структурни изменения на публичността: Изследвания върху една категория на буржоазното общество. София: УИ Св. Климент Охридски.
- Bernard, H. R. 2006. Research Methods in Anthropology. Qualitative and Quantitative Approaches. Fourth Edition. AltaMira Press, 463-521.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

.....